

The Value of Culture. Discourse Approaches to Culture, Capital and Urban Change

PhD thesis
Joar Skrede

Main supervisor
Paul McIlvenny, Professor,
Department of Culture and Global Studies,
Aalborg University

Co-supervisor
Karl Georg Høyer, Professor,
The Urban Research Programme,
Oslo and Akershus University College of Applied Sciences

Produced within the doctoral programme Discourse and Contemporary Culture under the
Doctoral School of the Humanities at Aalborg University

Submitted to the Faculty of Humanities at Aalborg University, May 2014

Dansk resumé

I Oslo, Norges hovedstad, er der iværksat flere byudviklingsprojekter. Et af disse er Fjordby-projektet, i hvilket havnefronten friholdes til bolig-, handels-, kultur- og rekreativ formål. Det er blevet besluttet at flytte Munch-museet til området ved havnefronten, og et nyt operahus er allerede bygget her. Parallelt med dette, er det blevet besluttet at re-lokalisere flere gamle museer uden at der er lagt nogen planer for de allerede eksisterende bygninger. Begge projekter har udløst en årelang offentlig debat, og mange af de beslutninger som er truffet er stærkt omdiskuterede. Af offentlige dokumenter og af den offentlige debat fremgår det tydeligt at "kultur" anses for en vigtig komponent i byudviklingsprojekterne, men det er uklart hvad værdien af "kultur" består i. Mange indbyggere er kritiske over for det brud med den historiske kontinuitet, som flytningen af museerne medfører, og de stiller sig spørgende til de politiske beslutninger. Den politiske målsætning bag flytningen af kulturinstitutionerne har tydeligvis været at gøre byen mere attraktiv for investorer, turister og besøgende. I nærværende afhandling – som er viet til en kritisk diskursanalyse af forholdet mellem kultur, kapital og urbanforandring – er det netop de tankesæt, handlinger og diskussioner som er knyttet til byudviklingen i Oslo der er omdrejningspunktet.

Afhandlingen består af tre publicerede artikler og en metodisk/teoretisk rammesætning heraf. Undersøgelsen er kvalitativ, og analys materialet omfatter en mangfoldig samling af blandt andet aviser (kronikker, debatindlæg, nyhedsjournalistik og kommentarer) og strategiske og politiske dokumenter. Den første artikel, som er inspireret af Norman Faircloughs version af kritisk diskursanalyse (CDA), er en makro-analyse af den offentlige museumsdebat. Dens behandling af diskurs er forenklet, og den rummer ingen lingvistiske analyser, men den er inspireret af hvordan Fairclough tolker samfundsmæssige makro-fænomener på grundlag af udvalgte tekster. Artikel to er en analyse af den norske regerings handlingsplan "Kultur og næring", som består af tekst og billeder. Metoden i denne artikel er baseret på Faircloughs tilgang, samt perspektiver fra multimodal analyse (blandt andet fra David Machin og Gunther Kress). Artikel tre er en analyse af begrebet "bæredygtig udvikling" i Fjordby-projektet, inspireret af Maarten A. Hajers begreb om diskurs-koalitioner. Artiklen analyserer en debat om bæredygtig udvikling, og inkluderer en diskussion om kulturens rolle i den aktuelle byudvikling, men ikke begrænset til en diskussion om kultur. Tilsammen er artiklerne tiltænkt at give et mikro-makro-perspektiv på

byudviklingen ved at kombinere analysen af et enkelt dokument – handlingsplanen fra den norske regering – og meso- og makro-tolkninger baseret på udvalgte tekster fra to igangværende samfundsdebatter.

Undersøgelsen viser at der findes stærke diskurser som på en gang sigter mod at fremme markedsøkonomiske interesser og øge Oslos attraktivitet. Neoliberale diskurser inspireret af tesen om "the creative city" fungerer som drivkraft i de to aktuelle byudviklingsprojekter. Handlingsplanen tolkes som en multimodal semiotisk "assemblage" som indprenter neoliberale diskurser om globalisering, konkurrenceevne og fleksibilitet. Den læner sig mod en instrumentel brug af kultur og kreativitet. I diskursen om bæredygtig udvikling i Fjordby-projektet er kultur mere eller mindre blevet synonymt med begrebet økonomisk bærekraft. Det konkluderes at bæredygtighed har bevæget sig fra at være noget man i varetog gennem bevaringen af natur til at være noget som sikrer økonomisk udvikling. Værdien af kultur viser sig at være primært økonomisk i mange af argumenterne i favør av byudviklingsprojekterne, mens de interesser som modsætter sig udviklingen, støtter kulturelle og historiske værdier uafhængigt af potentialet for fremtidig økonomisk vækst. Afhandlingen konkluderer at værdien af kultur nu synes at være en økonomisk ressource, hvis primære opgave er at skabe synergier og økonomisk vækst. Dette kan forstås som en neoliberalisering af værdier, hvor dimensioner af det sociale og kulturelle liv underlægges markedets logik.

Summary in English

In Oslo, the capital of Norway, several urban development projects are in the making. One such project is the Fjord City project, which involves freeing up waterfront areas for housing, commerce, culture and recreation. It has been decided to relocate The Munch Museum to the area, and a new Opera House has already been built. Parallel to this project, a decision has been made to relocate several old museums without any plans for the existing premises. Both projects have triggered years of debate in the media and the general public, and many of the decisions are highly disputed. From the official documents and the public debate, it is evident that “culture” is vital in the urban development projects, but it is ambiguous what the value of “culture” consists of. Many citizens are questioning the disruption to historical continuity and they are confused about the political reasoning behind the decisions to abandon the old museum buildings. On the other hand, the relocation of the cultural institutions is intended to increase the city’s attractiveness and make it more interesting to investors, tourists and visitors. Against this backdrop, this thesis is devoted to the task of analysing – from discourse analytical perspectives – the relation between culture, capital and urban change.

The thesis consists of three published articles and an introduction chapter. The study is qualitative, and the empirical data includes a diverse selection of, among others, newspapers (letters to the editors, news journalism and comments) and strategic and political documents. The first article is a macro-analysis of the public museum debate inspired by Norman Fairclough’s version of critical discourse analysis (CDA). It has an abstract treatment of discourse and contains no linguistic analysis, but it draws on Fairclough’s way of accessing and interpreting societal macro phenomena on the basis of selected texts. The second article is an analysis of a plan of action from the Norwegian government called “Culture and Trade” (including images), based on CDA and a multimodal analysis. The method is based on Fairclough’s approach and perspectives from multimodal analysis (among others from David Machin and Gunther Kress). The third article is an analysis of the term “sustainable development” in the Fjord City project, inspired by Maarten A. Hajer’s concept of discourse coalitions. This article is an analysis of a debate about sustainable urban development, including, but not limited to, culture. Put together, the articles are

meant to constitute a micro-macro approach, combining an analysis of a single document – the plan of action from the Norwegian government – and meso- and macro-interpretations based on selected texts from two ongoing public debates.

The study demonstrates that there are discourses aiming at removing barriers to capital flow and increasing Oslo's attraction value. Neoliberal discourses echoing the "creative city" thesis are an important driving force in the two ongoing urban development projects. The plan of action is interpreted as a multimodal semiotic assemblage that inculcates neoliberal discourses on globalisation, competitiveness and flexibility. It leans towards an instrumental use of culture and creativity. In the discourse on sustainable development in the Fjord City project, culture is more or less lumped together with a conception of economic sustainability. It is claimed that sustainability has slipped from conservation of nature to conservation of (economic) development. The value of culture turns out to be primarily economic in many of the arguments in favour of the urban development projects; however, the interests opposing the development support cultural and historical values quite independently of the potential for future economic growth. The thesis concludes that the value of culture is mobilised to serve capital in an attempt to generate synergies and economic growth, and that economic motives are given more attention than culture itself. This may be understood as a neoliberalisation of values where spheres of social and cultural life are subjected to the logic of the market.